

CENTRE DEL VIDRE DE BARCELONA/FAD

Diàlegs amb el foc i el vidre

El primer forn construït pel Centre del Vidre de Barcelona/FAD per desenvolupar tallers de vidre bufat és una realitat. Únic d'aquest caràcter a tot l'estat, ara ha servit per acollir un taller d'exhibició conduït pel mestre de Murano Mario dei Rossi.

Xavier Pérez i Torió

Demostrar que l'ofici del vidre no pertany a un passat únicament recuperable des de la nostàlgia. Descobrir entre les seves possibilitats estètiques una correspondència amb l'infinit univers formal del món contemporani. Agermanar indústria i art.

Aquestes són algunes de les consignes que bateguen a l'interior del programa d'activitats que el Centre del Vidre de Barcelona/FAD ha mamprès a partir de la seva consolidació definitiva el 1987.

Des d'aleshores, un singular treball d'acostament al món del vidre ha tingut lloc a Barcelona en els punts més diversos i des de posicions estètiques complementàries. Aquests dies, per exemple, aficionats i encuriosits poden anar a fer un tomb pel parc de la Ciutadella, i, si s'acosten a l'hivernacle, descobriran la sorprenent exposició d'objectes de vidre creats per Egidio Costantini. Aquest gran artista italià ha elaborat la seva obra al llarg dels anys sobre dissenys de figures tan internacionals com Picasso o Max Ernst, per parlar de dues firmes il·lustres.

Si l'espectador de l'exposició pertany una mica més al ram, o l'ànsia de saber l'adreça a indrets insospitats, pot ser que hagi passat pel número 129 del carrer de Puigcerdà, al Poble Nou, on funciona un forn per a vidre bufat obert a tothom. Durant els dos darrers mesos, Mario dei Rossi, mestre vidrer de Murano —i col·laborador habitual de Costantini— hi ha portat un taller d'exhibició.

La veritat és que el taller ha servit per convocar una barreja sorprenent d'espectadors, que formen una variadíssima combinació d'especialistes, aficionats, artistes d'altres rams, nens espavilats d'alguna escola activa, o simples ànimes encuriosides.

Pere Ignasi Bísquerra —encarregat del taller des de l'inici i Mario dei Rossi han satisfet els anhels d'aprenentatge

Forn on es cou el vidre.

dels visitants més exigents. Aquest forn significa una fita indiscutible en una trajectòria de servei a la ciutat que ja ve de lluny.

A la conquesta d'un ofici

La fàbrica de vidre Pimarvi, SA, estava situada en terrenys del que ha de ser la Vila Olímpica fins que va ser traslladada a la seva actual ubicació, al carrer de Puigcerdà.

La fàbrica té una producció normal d'elements decoratius —llums, taules, objectes molt diversos—, sempre des d'un vessant artesanal i no competitiu. Lluís Grau, el director, ja tenia la idea de formar una petita escola d'aprenents quan entrà en contacte amb el Centre del Vidre. L'interès comú ha cristal·litzat en l'espai cedit i en la instal·lació del forn. La col·laboració arranca de l'estiu passat.

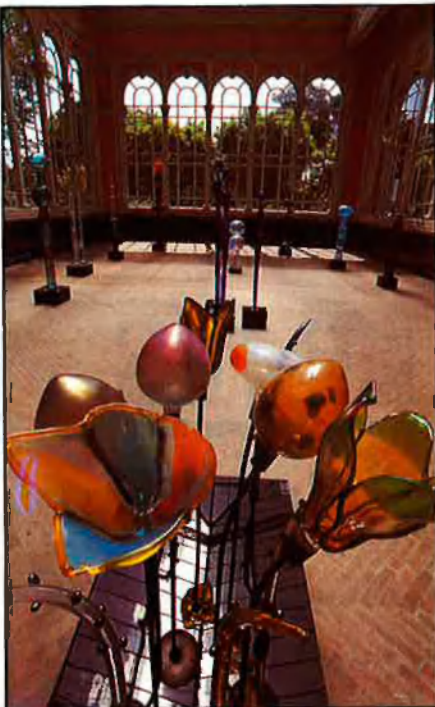
«Són tots allà al fons», ens avisa un dels encarregats de la fàbrica quan hi arribem, abans que tinguem temps de fer-li cap pregunta. Repeteix d'esma una frase obligada que respon a la visita assídua de tot un munt de gent.

Lluís Grau passeja satisfet a la vora del forn on Mario i Pere Ignasi evolucionen com protagonistes d'un ritual secret. Altres espectadors segueixen amb atenció el seu diàleg amb el foc i el vidre. S'hi endevina un respecte que no dissimula l'evident voluntat de conquerir-ne la tècnica. Mentre Lluís Grau ens parla, de cara al forn, li brilla als ulls una espurna d'aquest foc sorprenent.

«L'ofici s'està acabant» —ens explica—. «Si es deixa estar, amb el temps desapareixerà. Els nostres interessos estan, doncs, agermanats, amb els del Centre del Vidre».

Recuperar els secrets de l'ofici, vet aquí el repte. Una activitat que per a Mario dei Rossi no sembla tenir cap problema. Retornant al foc un objecte adherit a la llarga canya, modelant-lo després amb unes pinces que semblen les seves pròpies mans, ajuntant i separant el que seran dues estilitzades cames d'una delicada figura femenina, en tota la seva activitat hi ha una tàcita crida a la contemplació respectuosa del seu gran ofici.

«El més beneficiat sóc jo» —ens reconeix Pere Ignasi—, «que estic traient d'aquest home tot el possible: les tècniques antigues, la manera de moure

les mans, la construcció de les formes... El Mario és una de les poques persones que encara conserva l'habilitat d'un mestre antic que ho sap fer tot».

Vinguts d'arreu

El taller amb Mario dei Rossi ha consistit sobretot en un treball d'exhibició. Gent d'arreu ha vingut per veure'l en acció. Encara que hi havia una destinació primera als professionals, no deixa de sorprendre'ns la procedència d'alguns dels visitants.

Karen, una noia que, per a estupefacció nostra, resulta ser de Nova Zelanda, ens explica la seva història. Ha estudiat l'ofici a Anglaterra, on va aprendre a bufar el vidre. Arribada a Barcelona el darrer any, ha trobat la notícia del taller per un anunci al metro. Mentre Mario segueix donant la forma precisa a una figura femenina de tons rosacis, Karen ens fa veure que

la tècnica de Murano no té massa a veure amb la dels anglesos. La seva intenció és visitar diversos països abans de tornar a Nova Zelanda per a dedicar-s'hi professionalment.

Com altres dels visitants amb què parlem, Karen no té recerca l'ortodòxia, sinó l'experimentació, però sap que és indispensable conèixer bé l'ofici. De Madrid, del País Basc, fins i tot d'Holanda, altres artistes han vingut a contemplar el taller. De tant en tant, han pogut realitzar alguna peça.

En una petita habitació s'han anat guardant tots els objectes realitzats fins al moment. Els models que podem veure comencen per imitacions de peces de museus, de l'època en què a Catalunya hi va haver una valuosa producció de vidre. Són copes estilitzades i altres objectes decoratius de tota mena. Moltes de les obres són a la Col·lecció Ametller, una de les més importants del país.

Els originals estan datats als segles XV, XVI i XVII. El vidre català entrà en decadència posteriorment, però això va ser un fenomen generalitzat. També a Venècia es va produir un evident immobilisme: l'ofici continuava —i ha continuat sempre—, però es va perdre el sentit d'innovar.

Altres obres han estat copiades de llibres. El fet de veure-les realitzar de nou suposa, per als espectadors, enfrontar-se amb un ofici els secrets del qual han desaparegut per a la majoria, i que pot

matrícula oberta

C U R S
88-89

CAROLINES
una escola diferent

POTS MATRICULAR AL TEU FILL/A PER AL PROPER CURS A PARTIR
DELS DOS ANYS

AP. CORREUS, 61. PICASSENT. Telèfon 123 29 00

renèixer miraculosament per la mà d'un mestre posseïdor de les fórmules màgiques.

Finalment, hi ha un grup de peces sorprenents per la seva fantasia; el disseny de les quals ha estat fet per a nens d'una escola que, després de veure l'exposició de Costantini, es van desplaçar a la fàbrica i van passar-hi tot el matí presentant models. Mario i Pere Ignasi van gaudir com mai servint una creació que es presentava, per lliure i elemental, captivadora.

Mirar cap al futur

El taller de vidre calent és una més de les activitats que el Centre del Vidre de Barcelona/FAD ha portat a terme des de la seva aparició pública. Naturalment, el forn continua obert, i Pere Ignasi seguirà al capdavant del taller. Però Pilar Muñoz, directora del Centre del Vidre, té molt clar que ha arribat el moment de la reflexió.

«La marxa del Mario servirà per a reflexionar sobre les moltes coses que han sorgit des de l'inici d'aquesta experiència». I és que la variada representació de visitants que aquest taller ha tingut suposa la confirmació que la col·laboració entre la indústria i el món de l'art era una realitat possible.

Conciliar ara interessos, no defraudar expectatives, assumir que l'entitat pot fer servei tant a un professional com a un mestre d'escola, seran les claus sobre les quals el Centre del Vidre haurà d'articular la seva tasca futura.

Noves activitats, com el taller del vitraller Narcissus Quagliata, o posteriorment, el de Herman Blondeel sobre vitrall modern, el que imparteix Jordi Palos al carrer del Comerç, 46, o la futura obertura de la Sala d'Exposició i central de documentació a la casa Ametller són alguns dels esdeveniments que consolidaran aquesta dinàmica.

Han passat bastants mesos des que, el 1982, s'iniciés el treball per a l'inventari i restauració de les vidrieres de l'Eixample. Molt més recent és el conveni signat amb l'ajuntament, el novembre del 1987, que consolidava definitivament l'existència del Centre del Vidre de Barcelona/FAD.

Des d'aleshores, la tenacitat en la recuperació de l'ofici ha anat paral·lela a l'aposta per a la innovació i el futur. Els interessats no tindran excusa si s'ho deixen perdre: el Centre del Vidre funciona ja sense aturador. □